

СЕНСОРНА ДЕПРИВАЦІЯ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЗМІН ПРИСТОСУВАЛЬНИХ РЕАКЦІЙ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ РОЗУМОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Гасюк О.М.

Херсонський державний університет

Ефективність навчання і виховання школярів, які знаходяться в умовах слухової сенсорної депривації, залежить від того, наскільки враховуються адаптаційні можливості організму цих дітей. Реакція серцево-судинної системи на тривале розумове навантаження в онтогенезі супроводжується поступовим формуванням оптимального співвідношення різних механізмів регуляції.

Відкритим залишається питання ролі слухової депривації у формуванні окремих адаптивних реакції у різних функціональних системах організму, зокрема у серцево-судинній системі.

Досліджували деякі особливості серцево-судинної системи підлітків із слуховою сенсорною депривацією в умовах розумового навантаження. Використано пробу з розумовим навантаженням, диференційовану функціональну пробу (за Н.А. Шалковим), функціональну пробу Руф'є-Діксона, визначення хвилинного об'єму кровотоку. Обстежено 60 учнів Херсонського інтернату для осіб з вадами слуху, та 60 учнів старших класів Херсонського Академічного Ліцею при ХДУ, у лютому – березні 2009 року з 9.00 до 15.00 години, в дні найкращої працездатності – з вівторка по четвер, зранку, перед початком навчання, під час предметів з підвищеним розумовим навантаженням, таких як: хімія і геометрія, та після закінчення навчання.

З'ясовано, що при розумовому навантаженні спостерігається прискорення ритму серцевих скорочень і зниження його варіабельності. Зниження рівня симпатичного впливу і посилення ваготонічного, послаблення центральних механізмів регуляції є свідченням зниження загального рівня активності серцево-судинної системи.

З'ясовано, що стан серцево-судинної системи в обох досліджуваних групах достовірно залежить від ступеня розумового навантаження. У осіб з вадами слуху, на відміну від дітей, що мають нормальний слух, не знайдено достовірних взаємозв'язків між станом серцево-судинної системи та якістю розумового навантаження. Протягом навчального дня у школярів з вадами слуху спостерігалось достовірне зниження артеріального тиску під кінець занять; під кінець тижня достовірно підвищувався діастолічний артеріальний тиск. Виявлено два типи реакцій систолічного артеріального тиску на навчальне навантаження протягом дня: підвищення тиску – тип А, і пониження його – тип В. Наприкінці тижня кількість осіб із реакцією за типом В достовірно збільшується у осіб із слуховою депривацією.